

TEORII PSIHOLOGICE ALE COMPORAMENTULUI DEVIANT

MODELUL PSIHODINAMIC

- Freud găsește sursa violenței umane în sexualitate și pulsivitatea morții (esența distructivă - Thanatos-ul), pe care o avem de la naștere. Dezvoltarea agresivității poate avea loc în copilărie, sursele ei putând fi identificate în sexualitatea infantilă. Pentru Freud, sexualitatea infantilă nu este realizarea nemijlocită a unei activități sexuale ci este vorba în primul rând de căutarea plăcerii (libido). De altfel orice ființă umană, indiferent de vârstă, este în permanentă căutare a obținerii plăcerii și caută să-și satisfacă această necesitate folosindu-se de propriul corp sau de stimuli din mediul înconjurător.

- STADIUL ORAL (de la nastere la 18 luni)

După Abraham stadiul dat poate fi numit sadico-oral – mușcarea și înghițirea prezentându-se ca tendință de distrugere – neoformațiune. Fixarea în stadiul dat – nerăbdare, lăcomie, gelozie, răzbunare.

- STADIUL ANAL (între 18 luni și 3-4 ani)

Neoformațiune – sadism anal (crizime, “murdărire”, “insinuare”), fixare – încăpăținare, supărare, răzbunare.

- STADIUL FALIC (înspre vârsta de 5 ani)

Fixarea – dominare, laudă, demonstrativism, masculinitate.

- STADIUL genital

Fixarea – agresivitate, comportament destructive.

A. ADLER DESPRE FRUSTRARE ȘI AGRESIVITATE

- După ADLER, inferioritățile fizice declanșează adeseori o serie de frustrări care, la rândul lor, antrenează comportamente normale sau patologice, reușite sau eșuate, pentru rezolvarea acestor frustrări. Persoana încearcă atunci să-și compenseze inferioritatea, dar când efortul ei depășește limitele scopului intenționat, ea supracompensează. Uneori, persoana poate să dezvolte atunci un interes special (datorită sublimării care survine) pentru un domeniu pentru care ea (până atunci) nu avea aptitudini reale (există indivizi care în asemenea situații manifestă interes în profesii pentru care nu sunt dotați și pentru care până atunci (cu alte cuvinte înainte să se producă SUBLIMAREA) nu posedă însușirile necesare).

MODUL DE REALIZARE A MOTIVULUI AGRESIV:

- Artă – imagini rigide, agresive;
- Literatură – descrieri ale ciocnirilor violente;
- Profesii în care poate fi satisfăcut impulsul agresiv
- Activitate politică
- Interes față de moarte, cimitir, superstiție, frică de infecții și boală
- Caritate, simpatie exagerată, altruism

MODELUL SOCIODINAMIC AL LUI K. HORNEY

- KAREN HORNEY a elaborat conceptul de anxietate fundamentală și de neajutorare în copilărie care au dus la dezvoltarea dimensiunii sociale a psihanalizei. „Anxietatea fundamentală” este „sentimentul de ființă izolată și neajutorată față de o lume potențial ostilă” Ea vede nevroza ca stare generală de perturbare a relațiilor umane. O gamă largă de factori ai mediului familial contribuie la insecuritatea omului: dominația parentală, indiferența, promisiunile neîndeplinite, supraprotecția, atmosfera ostilă din casă, izolarea de alți copii și lipsa de respect pentru nevoile individuale ale copilului. Metodele copilului de a se adapta la anxietatea fundamentală formează pattern-uri motivationale durabile sau nevoi neurotice, care se cristalizează ca trăsături de personalitate. Nevoile neurotice sunt tehnici coping ale copilului – doleanțe excesive, nerealiste dezvoltate ca răspunsuri la anxietatea fundamentală – dintre care 10 domina persoana. Scopul lor nu este satisfacția instinctuală, cum credea Freud, ci securitatea socială. Generalizând atitudinile rezultate din nevoile nevrotice K. Horney a dedus 3 ca fiind orientate împotriva oamenilor